

VATRA NOASTRĂ ROMÂNEASCĂ

ANUL XIV • NR. 9 (30) • SERIE NOUĂ • IANUARIE-MARTIE 2013

PERIODIC AL FILIALEI JUDEȚENE BOTOȘANI A UNIUNII VATRA ROMÂNEASCĂ

15 IANUARIE – ZIUA CULTURII NAȚIONALE

Ziua de naștere a lui MIHAI EMINESCU

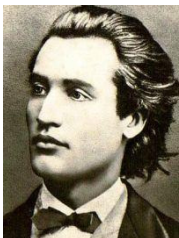
24 IANUARIE – ZIUA UNIRII

Sărbătorirea Unirii Principatelor Române, Moldova și Muntenia

27 – MARTIE ZIUA UNIRII BASARABIEI CU ROMÂNIA

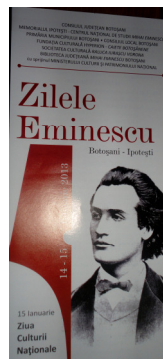
Aniversarea Hotărârii din 1918 a SFATULUI ȚĂRII

ZIUA CULTURII NAȚIONALE ZILELE EMINESCU

Ca în fiecare an, de multe decenii, în miez de ianuarie, la Botoșani s-au organizat Zilele Eminescu, manifestări la care au participat, alături de un public botoșănean entuziast, personalități ale culturii, invitate din întreg arealul spiritualității românești.

Continuare pag. 2

CERNĂUȚI,

21 noiembrie 2012,

Coferița Internațională cu tema:
Foamea organizată de regimul
totalitar sovietic – mijloc de
exterminare a populației nevinovate

Continuare pag. 7

154 DE ANI DE LA UNIREA PRINCIPATELOR ROMÂNE

Joi, 24 ianuarie 2013, la ora 13.00, în Sala Mare a Muzeului Județean de Istorie Botoșani, s-au desfășurat manifestările prilejuite de sărbătorirea Unirii Principatelor Române.

Continuare pag. 5

Românii de la sud de Dunăre

"Arnăuchenii sau Albanovalahii, numiți de greci Arvanito Vlahi și adesea chiar Arvaniți, adică Arnăuți, sunt Armânii din Albania, pe care Macedo-Românii...

Continuare pag.10

NOTELE UNUI PESIMIST IMPERIOFOB

(Despre un balet pe muchia gândului cucernic)

În peregrinările mele prin Basarabia, întâmplarea a făcut să-mi cadă în mână – de fapt, mi-a fost înmănată – o broșurică, ...

Continuare pag. 12

95 ani de la Unirea Basarabiei cu România

REUNIREA BASARABIEI CU ROMÂNIA – O NECESITATE ISTORICĂ

Nu peste mult timp – ne despart, doar, 5 ani – se împlinește un secol de când Basarabia s-a unit cu România.

Continuare pag. 7

ARBORAREA TRICOLORULUI – UN ACT DE ÎNALTĂ RESPONSABILITATE !

1 Decembrie – Ziua Națională a României – ne oferă imagini cu străzi pavoazate cu însemnele naționale, Tricolorul fiind omniprezent.

Continuare pag.15

15 IANUARIE - ZIUA CULTURII NAȚIONALE

ZILELE EMINESCU

La Botoșani,

Ca în fiecare an, de multe decenii, în miez de ianuarie, la Botoșani s-au organizat *Zilele Eminescu*, manifestări la care au participat, alături de un public botoșănean entuziast, personalități ale culturii, invitate din întreg arealul spiritualității românești.

În cadrul programului, au fost organizate o multitudine de activități: Șezătoare literară, la Vorona, cu pelerinaje la conacul familiei Iurașcu din Joldești și la Mănăstirea Vorona; Depuneri de jerbe de flori, la statuia poetului Mihai Eminescu, din fața Teatrului botoșănean cu același nume; *Te Deum*, la Biserica Uspenia; Slujbă religioasă la Biserica *Sf. Arhangheli Mihail și Gavril*, din Ipotești; Lansări de cărți, noutăți editoriale și un spectacol susținut de liceenii Colegiului Național A.T. *Laurian* din Botoșani, în Amfiteatrul Memorialului Ipotești *Mihai Eminescu*; Vernisajul expoziției de pictură: *Cer și pământ* – autor Corneliu Dumitriu, prezentarea fiind făcută de Gellu Dorian.

Momentul de vârf al manifestărilor l-a constituit Gala de decernare a Premiului Național de Poezie *Mihai Eminescu* – Opera Prima, ediția a XIV-a, laureat: tânărul poet Anatol Grosu din R. Moldova, și Opera Omnia, ediția a XXII – a, laureat: poetul Nicolae Prelipceanu. Laureatului Premiului Național de Poezie, pentru Opera Omnia, i-a fost acordat și titlul de Cetățean de Onoare al Municipiului Botoșani, în cadrul unei Ședințe Extraordinare a Consiliului Local Botoșani.

Ciclul manifestărilor s-a încheiat printr-un spectacol fascinant, susținut de multiplul artist interpret, cercetător și culegător de folclor Grigore Leșe.

În Basarabia,

Căușenii, cu dor de Eminescu...

Pe 15 ianuarie, a.c., Mihai Eminescu a fost omagiat, în Căușeni, printr-un vast program de manifestări, desfășurate cu contribuția elevilor Liceului Teoretic *Mihai Eminescu*.

Programul Aniversării a 163-a de la nașterea poetului național Mihai Eminescu a fost lansat prin *Ora Eminescu*, realizată de elevii cl. a XII-a, pentru colegii lor din clasele inferioare.

Ulterior, festivitatea a continuat la bustul poetului Mihai Eminescu, din scuarul cu același nume, printr-un recital muzical-literar, prezentat de elevii amintitei instituții.

După depunerea de flori, elevii au distribuit trecătorilor, de pe străzile centrale ale orașului Căușeni, pliante cu informații despre Mihai Eminescu, amintindu-le, în acest mod, că, în ziua de 15 ianuarie, e aniversarea Poetului.

Prin această prezență, a elevilor în public, s-a marcat necesitatea recunoașterii apartenenței basarabenilor la spațiul cultural românesc, afirmarea mândriei de a fi conaționali lui Mihai Eminescu! În acest spirit, nu vom adăsta în valorificarea operei eminesciene, căci, de multe ori, credem că îl cunoaștem pe Poet, deși, prea puțin îi pătrundem Opera, în profunzimea și vastitatea sa.

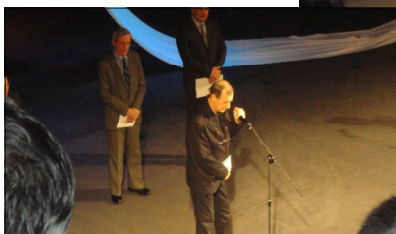
Prof. Valeriu Ostaș
Președintele Societății culturale
"Casa Limbii Române" Căușeni

„Biserica, Sf Arh. Mihail și Gavril” Ipotești;

Redacția

Poetul Anatol Grosu,
Laureatul
pt. Opera Prima,
ed. XIV;

Poetul Nicolae Prelipceanu,
Laureatul pt. Opera
Omnia, ed. XXII;

Imagini de la manifestările de la Căușeni, cu ocazia aniversării eminesciene.

Vavila POPOVICI – 163 de ani de la nașterea lui Eminescu

Vavila POPOVICI*)

*„Suntem români,
vrem să rămânem români și cerem
egală îndreptățire a națiunii
noastre” (M. Eminescu)*

Mihai Eminescu a bucurat nația noastră cu doar 39 ani de viață, dar cu o imensă activitate literară. 46 de volume, aproximativ 14.000 de file au fost dăruite Academiei Române de Titu Maiorescu în 1902. A fost poet, prozator și jurnalist român, cea mai importantă voce poetică din literatura română.

Ion Caraion scria: „Eminescu este imponderabil și muzică”.

Ion Luca Caragiale spunea că Eminescu avea un temperament de o excesivă inegalitate, oscilând între atitudini introvertite și extravertite: când vesel, când trist; când comunicativ, când ursuz; când blând și când aspru; mulțumindu-se uneori cu mai nimica și nemulțumit alteori de toate... „Ciudată amestecătură! – fericită pentru artist, nefericită pentru om!”

Titu Maiorescu i-a promovat imaginea unui visător cu o extraordinară inteligență, ajutată de o foarte bună memorie.

Constantin Noica îl considera etalonul poeziei românești spunând că „Arborii nu cresc până în cer. Nici noi nu putem crește dincolo de măsura noastră. Și măsura noastră este Eminescu. Dacă nu ne vom hrăni cu Eminescu, vom rămâne în cultură mai departe înfomețați.”

Mihai Eminescu (Mihail Eminovici) s-a născut la 15 ianuarie 1850, la Botoșani și a decedat la 15 iunie 1889 la București. A fost al șaptelea dintre cei unsprezece copii ai căminarului Gheorghe Eminovici, provenit dintr-o familie de țărani români din nordul Moldovei, coborând (pe linie paternă) din Transilvania, de unde familia a emigrat în Bucovina, din cauza exploatării iobăgești și a persecuțiilor religioase. Aproape toți frații și surorile i-au murit. O posibilă explicație este aceea că în secolul al XIX-lea speranța de viață depășea cu greu vârsta de 40 de ani, epidemiile de tifos, tuberculoză, hepatită erau frecvente, chiar sifilisul era considerat boală incurabilă până la inventarea penicilinei.

A urmat școala primară la Cernăuți, primele două clase probabil într-un pension particular. Apoi a fost înscris la liceul german din Cernăuți, singura instituție de învățământ liceal la acea dată în Bucovina anexată de Imperiul Habsburgic.

Se înființează curând o catedră de română și este ocupată de profesorul Aron Pumnul, cărturarul ardelean care a făcut parte din conducerea Revoluției Române de la 1848 din Transilvania, cel care a redactat programul revoluției lui Avram Iancu și care s-a refugiat în final la Cernăuți. La moartea acestuia Eminescu a publicat primul său poem, La moartea lui Aron Pumnul, semnat Mihail Eminoviciu; avea 16

ani. Debutază în revista Familia, din Pesta, a lui Iosif Vulcan (jurist și scriitor din Ardeal), cu poezia „De-aș avea”. Iosif Vulcan îl convinge să-și schimbe numele în Eminescu, adoptat mai târziu și de alți membri ai familiei sale.

Între 16-19 ani călătorește din Cernăuți la Blaj, Sibiu, Giurgiu, oprindu-se la București, luând astfel contact cu realitățile românești din diverse locuri. În această perioadă se angajează ca suflor și copist la teatru, unde îl cunoaște pe Ion Luca Caragiale.

Între 19-22 ani este student la Viena, la Facultatea de Filozofie și Drept, ca „auditor extraordinar”. Audiază cursuri ale diferitelor facultăți, frecventează cu mult interes biblioteca Universității, având o sete nepotolită de lectură. În acest oraș se împrietenește cu Ioan Slavici și o cunoaște pe Veronica Micle.

Se întoarce în țară și se înscrie la Universitatea din Berlin (22-24 ani). În această perioadă a avut o bogată corespondență cu Titu Maiorescu care îi propunea să-și obțină de urgență doctoratul în filozofie, pentru a fi numit profesor la Universitatea din Iași. Junimea i-a acordat o bursă cu condiția să-și ia doctoratul în filozofie. A urmat cu regularitate două semestre, dar nu s-a prezentat la examene. Poetul a început să sufere de o inflamație a încheieturii piciorului; se îmbolnăvesc trei dintre frații săi, invocă lipsuri materiale. Se întoarce în țară. La acei 24 ani este numit director al Bibliotecii Centrale din Iași. Trei ani, cei mai frumoși ani ai vieții lui a fost bibliotecar, revizor școlar, redactor la Curierul de Iași. A făcut ordine în Bibliotecă și a îmbogățit-o cu manuscrise și cărți vechi românești. În această perioadă a fost bun prieten cu Ion Creangă, pe care l-a îndemnat să scrie și l-a introdus la Junimea, asociație culturală înființată la Iași și a fost mereu în prezența muzei sale - Veronica Micle, scriind multe poezii.

La vârsta de 27 ani i se propune postul de redactor, apoi redactor șef la ziarul Timpul din București. După 6 ani, în 1883, se îmbolnăvește. În mod brutal, în iunie 1883, munca sa este întreruptă și este introdus cu forța în sanatoriul doctorului Șuțu. Pleacă la tratament la Viena, în Italia, revine la București, pleacă la Iași, la Bai lângă Odessa, revine în țară, lucrează la Bibliotecă câțva timp, se reîmbolnăvește, se internează la ospiciul de la Mănăstirea Neamț. În decembrie 1888 pleacă la Botoșani, unde este îngrijit de sora sa Henrieta. Este vizitat de Veronica și pleacă amândoi la București; se bucură de o scurtă activitate ziaristică și în februarie 1889 se reîmbolnăvește, este internat la București. În data de 15 iunie 1889, în jurul orei 4 dimineața, moare în sanatoriul „Caritatea” al doctorului Șuțu, iar în 17 iunie Eminescu este înmormântat la umbra unui tei din cimitirul Bellu din București. Un cor a interpretat litania Mai am un singur dor.

Vorbind despre poezia de dragoste a lui Eminescu, trebuie să începem cu copilăria pe care a petrecut-o la Botoșani și Ipotești, în casa părintească și prin împrejurimi, într-o totală libertate prin frumoasele păduri ale Bucovinei. Fac o paranteză amintind că numele de „Bucovina” provine din cuvântul slav pentru fag („buk”), astfel termenul se poate traduce prin „Țara fagilor”. Nostalgia copilăriei este evocată în poezia de mai târziu „O, rămâi”, scrisă în 1879. Poetul aude glasul pădurii care-i șoptește: „O, rămâi, rămâi la mine./ Te iubesc atât de mult!/ Ale tale doruri toate/ Numai eu știu să le ascult./ În al umbrei întuneric/ Te asemăn unui prinț/ Ce se uită adânc în ape/ Cu ochi negri și cuminți/ Și prin vuietul de valuri/ Prin mișcarea naltei ierbi./ Eu te fac s-auzi în taină/ Mersul cârdului de cerbi...” Copilăria este pierdută și poetul constată cu

*) VAVILA POPOVICI, n.-24 ianuarie 1935, Sulița, județul Hotin, Bucovina de Nord, poet, prozator, eseist. Inginer cercetător, tehnologii din chimie. Studiile preuniversitare în: Alba-Iulia, Tg. Jiu și Tg. Mureș. A activat la Combinatul Chimic Borzești. A urmat și cursurile Conservatorului - clasele Pian și Balet. Traducător din limbile: rusă și franceză. Din 2008 locuiește în Raleigh, Carolina de Nord, SUA.

durere: „Astăzi chiar de m-aș întoarce/ A-nțelege n-o mai pot.../ Unde ești copilărie./ Cu pădurea ta cu tot?”

Întâmplarea care i-a marcat ciclul poeziilor de dragoste a fost întâlnirea cu Veronica Micle, întâlnire pasională dintre doi poeți; unul dintre ei trebuia să strălucească! Iubirea pentru femeie și natură, în poezia lui Eminescu, luminează și tulbură totodată, cele două sentimente, însumându-se, ajung să aibă o energie cosmică care, până la urmă, pare să scape de sub imperiul vouinței, determinând destinul ființei umane.

La începuturile vieții, dragostea lui este senină, frumoasă, împlinită cel mai adesea într-un cadru feeric al naturii, ca în poeziile: „Dorința”, „Atât de fragedă”, „Freamăt de codru”, „Somnoroase păsărele”, „La mijloc de codru des” și altele.

Plenitudinea sentimentului iubirii este redată însă, în poeziile „Lacul”: „Lacul codrilor albastru/ Nuferi galbeni îl încarcă;/ Tresărind în cercuri albe/ El cutremură o barcă./ Și eu trec de-a lung de maluri./ Parc-ascult și parc-aștept/ Ea din trestii să răsară/ Și să-mi cadă lin pe piept...” și în poezia „Lasă-ți lumea”, în care natura se însuflețește alături de cei doi îndrăgostiți: „Lasă-ți lumea ta uitată,/ Mi te dă cu totul mie,/ De ți-ai da viața toată,/ Nime-n lume nu ne știe./ Vin' cu mine, rătăcește/ Pe cărări cu cotituri./ Unde noaptea se trezește/ Glasul vechilor păduri./ Prin trengi scânteie stele./ Farmec dând cărării strămte./ Și afară doar de ele/ Nime-n lume nu ne simte./ Părul tău ți se desprinde/ Și frumos ți se mai șede./ Nu zi ba de te-oi cuprinde./ Nime-n lume nu ne vede./ Tânguiosul buciun sună,/ L-ascultăm cu-atâta drag./ Pe când iese dulcea lună/ Dintr-o rariște de fag./ Îi răspunde codrul verde/ Fermecat și dureros./ Iară sufletu-mi se pierde/ După chipul tău frumos [...] Înălțimile albastre/ Pleacă zarea lor pe dealuri./ Arătând privirii noastre/ Stele-n ceruri, stele-n valuri./ E-un miros de tei în crânguri./ Dulce-i umbra de răchiți/ Și suntem atât de singuri!/ Și atât de fericiți!/ Numai luna printre ceață/ Varsă apelor văpaie./ Și te află strânsă-n brațe/ Dulce dragoste bălaie.”

Mai târziu, dezamăgit de loviturile vieții, de lipsa de înțelegere a contemporanilor săi, conștient de societatea nedreaptă în care își ducea traiul, Eminescu creează poezii profunde, din ce în ce mai triste și pline de renunțări. Codrul nu mai are bogăția frunzișului verde, culoarea, lumina, aerul pur din prima parte a tinereții, cineva parcă stinge încet lumina, culorile devin din ce în ce mai pale, poetul începe să-și pună întrebări, încearcă să definească amorul în poezia „Ce e amorul”: „Ce e amorul? E un lung/ Prilej pentru durere/, Căci mii de lacrimi nu-i ajung/ Și tot mai multe cere./ De-un semn în treacă de la ea/ El sufletul ți-l leagă./ Încât să n-o mai poți uita/ Viața ta întregă.[...] Dispar și ceruri și pământ/ Și pieptul tău se bate./ Și totu-atâră de-un cuvânt/ Șoptit pe jumătate./ Te urmărește săptămâni/ Un pas făcut alene./ O dulce strângere de mâini./ Un tremurat de gene...”

Poetul simte că iubirea pleacă, neputând fi înlocuită cu alta și regretul este redat cu sfâșierea ființei, în poezia „S-a dus amorul”: „S-a dus amorul, un amic/ Supus amândurora./ Deci cânturilor mele zic/ Adio tuturor/ Uitarea le închide-n scrin/ Cu mâna ei cea rece./ Și nici pe buze nu-mi mai vin./ Și nici prin gând mi-or trece./ Atâta murmur de izvor./ Atât senin de stele./ Și un atât de trist amor/ Am îngropat în ele/ Din ce noian îndepărtat/ Au răsărit în mine!/ Cu câte lacrimi le-am udat./ Iubito, pentru tine!/ Cum străbăteau atât de greu/ Din jalea mea adâncă./ Și cât de mult îmi pare rău/ Că nu mai sufăr încă! [...] Și poate că nici este loc/ Pe-o lume de mizerii/ Pentru-un atât de sfânt noroc/ Străbătător durerii.”

Pasiuni și despărțiri, poetul devine dezamăgit și dezamăgirea a dat limbii românești o capodoperă – „Luceafărul”, poezie în care e mistuit de iubire, gata să-i jertfească iubitei nemurirea, dar, în cele din urmă renunță, alege izolarea: „Trăind în cercul vostru strănt/ Norocul vă petrece./ Ci eu în lumea mea mă simt/ Nemuritor și rece.”, versurile sugerând destinul omului de geniu.

În Grădina Copou din Iași se află Teiul lui Eminescu,

numit și „Copacul îndrăgostiților”, lângă el fiind scrise, pe o placă, versurile de mai sus. Marele poet a căutat adesea inspirația la umbra ramurilor acestui tei, bătrân de aproape 250 de ani. Sub crengile teiului au avut loc discuții între marele poet și prietenul său Ion Creangă. Tot aici Mihai Eminescu o aducea pe iubita sa Veronica Micle, ființa care a influențat puternic opera poetului.

Eminescu a scris și Rugăciuni închinare Fecioarei Maria. Amintim „Rugăciunea”: „Crăiasă alegându-te/ Îngenunchem rugându-te./ Înălță-ne, ne mântuie/ Din valul ce ne bântuie./ Fii scut de întărire/ Și zid de mântuire./ Privirea-ți adorată/ Asupra-ne coboară./ O, maică prea curată/ Și pururea fecioară/ Marie!”

Se spune că Eminescu a adus rugăciunea în închisorile comuniste, deoarece deținuții politici recitau această Rugăciune, punând accentul pe versurile: „Înălță-ne, ne mântuie/ Din valul ce ne bântuie”.

S-a consemnat că Eminescu a fost una dintre „personalitățile hibride, filozof-poet”. Opera sa poetică a fost influențată de marile sisteme filozofice ale epocii sale, de filozofia antică, dar și de gândirea romantică a lui Arthur Schopenhauer și de filosofia lui Immanuel Kant (Eminescu a lucrat o vreme la traducerea „Criticii rațiunii pure”, la îndemnul lui Titu Maiorescu, cel care îi ceruse să-și ia doctoratul în filosofia lui Kant, la Universitatea din Berlin, plan nefinalizat până la urmă).

Să amintim filosofia din poezia „La steaua”, care trebuie înțeleasă ca o metaforă a călătoriei luminii. Viteza luminii era deja calculată cu aproximație înainte de 1889, prima determinare experimentală a vitezei luminii din sec. XVII datorându-se unui astronom danez care a stabilit la acel moment valoarea constantei „c” de 213 000 km/s., iar Eminescu era la curent cu datele științifice și filozofice. Ulterior, Einstein, care avea vârsta de zece ani la moartea lui Eminescu, în 1905 a demonstrat că cel mai rapid lucru din Univers este lumina (aprox. 298.000 km/s); a explicat de asemenea că lumina Soarelui ajunge pe suprafața planetei noastre în aprox. 8 minute, iar lumina reflectată de Lună în aprox. 30 de secunde. În aceeași teorie spune că dacă lumina Soarelui ar dispărea brusc, noi abia peste 8 minute am observa întunericul, deci anumite stele de pe cer care se află la distanțe foarte mari, de milioane de ani lumină, deși ele ar putea să fie de mult stinse, noi încă le putem percepe lumina. Frumusețea este și a ultimei strofe a poeziei, în care Eminescu a proiectat superb imaginea în spațiul iubirii, al dorului. De fapt, Einstein a expus într-un limbaj de fizică, iar Eminescu într-un limbaj poetic. Amândoi geniali.

„La steaua care-a răsărit/ E-o cale-atât de lungă./ Că mii de ani i-au trebuit/ Luminii să ne-ajungă./ Poate de mult s-a stins în drum/ În depărtări albastre./ Iar raza ei abia acum/ Luci vederii noastre./ Icoana stelei ce-a murit/ Încet pe cer se suie./ Era pe când nu s-a zărit./ Azi o vedem și nu e./ Tot astfel când al nostru dor/ Pieri în noapte-adâncă./ Lumina stinsului amor/ Ne urmărește încă..”

Eminescu a dus o imensă activitate jurnalistică. Articolele pe care le scria constituiau o educație politică pentru cititori, prin analiza profundă asupra situației în care se afla țara.

Încă de la 17 ani când scria poezia „Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie”: „Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie./ Țara mea de glorie, țara mea de dor?/ Brațele nervoase, arma de tărie./ La trecutu-ți mare, mare viitor!” și în continuare, pe vremea când era redactor șef la „Timpul”, oficiosul Conservatorilor, Mihai Eminescu a afirmat puternice sentimente patriotice, în dezacord cu linia partidului, a Puterilor Centrale, chiar și împotriva lui Maiorescu. Eminescu a fost un militant activ pentru drepturile românilor din Ardeal și pentru unitatea națională. El critica aspru Parlamentul pentru înstrăinarea Basarabiei, era intransigent atât față de politica de opresiune

țaristă cât și față de cea a Imperiului Austro-Ungar; dorea o Dacie Mare, o Românie Mare.

Cu ocazia Sărbătorii de la Iași, de la începutul lunii iunie 1883, când s-a dezvelit statuia lui Ștefan cel Mare, Eminescu a citit la „Junimea” poemul său, „Doină”, care a iritat Puterile Centrale: „De la Nistru pân’la Tisa/ Tot Românul plânsu-mi-s-a/ Că nu mai poate străbate/ De-atâta străinătate./ Din Hotin și pân’ la Mare/ Vin Muscalii de-a călare./ De la Mare la Hotin/ Mereu calea ne-o așin...”

După ani întregi de cercetare și verificare a arhivelor despre Mihai Eminescu, renumitul eminescolog, astăzi în viață - profesorul, scriitorul Nicolae Georgescu - a încercat să deslușească misterul bolii și morții poetului prin prisma contextului politic de la acea vreme, scriind cartea „Boala și moartea lui Eminescu”. În rezumat, scriitorul leagă soarta lui Eminescu de implicarea acestuia în susținerea Ardealului, deoarece Eminescu se pronunța pentru dezlipirea Ardealului de Imperiul Austro-Ungar. Dovedește că Eminescu era incomod și trebuia executată comanda trasată de la Viena: „Și mai potoliți-l pe Eminescu!”. Era mesajul pe care francmasonul P. P. Carp îl transmitea de la Viena mentorului Junimii - francmasonul și parlamentarul Titu Maiorescu. Comanda a fost executată întocmai de cei din țară, pe 23 iunie 1883. Eminescu, care era marcat de o mare suferință pe fond psihic, o psihoză maniaco-depresivă, a fost internat forțat, i-au pus diagnosticul de alcoolism și sifilis, care le putea permite administrarea unui tratament cu mercur pentru distrugerea lui fizică. Cei care au regizat totul, porneau de la convingerea că odată ce Eminescu va fi internat cu acte în regulă, va intra

în conștiința publică drept nebun și nimic din ceea ce a scris sau va mai încerca să scrie, nu va fi luat în considerare. Eminescu a fost declarat nebun și internat la psihiatrie, în clinica francmasonului - dr. Șuțu, într-un moment în care guvernul României urmărea să încheie un pact umilitor cu Tripla Alianță (Austro-Ungaria, Germania și Italia), prin care renunța la pretențiile asupra Ardealului și se angaja să îi anihileze pe toți cei catalogați drept „naționaliști”. Pactul a fost încheiat în secret în acel an 1883. În timp ce era spitalizat la clinica doctorului Alexandru Șuțu, Eminescu a fost lovit intenționat de un alt pacient cu o cărămidă în cap, lovitura provocându-i moartea, și nu sifilisul. În argumentarea sa, eminescologul Nicolae Georgescu se sprijină pe declarația unui frizer, martor ocular al episodului. Se știa despre mărturia celui frizer, ea fiind publicată în ziarul Universul în 1926, dar a fost ignorată cu bună știință.

Scriitorul ne mai aduce la cunoștință că Vlahuță l-a vizitat la spital în ultimele zile ale vieții poetului și a redat versurile reținute pe care Eminescu le-a citit în prezența lui: „Atâta foc, atâta aur/ Și-atâtea lucruri sfinte/ Peste întunericul vieții/ Ai revărsat, Părinte!” Apoi, spunea Vlahuță, a lăsat tăcut privirea în pământ... După câteva minute de tăcere și-a împreunat mâinile, și ridicându-și ochii în sus, a oftat din adânc și a repetat rar, cu un glas nespus de sfâșietor: „Of, Doamne, Doamne!”

O, Doamne, Doamne, zic, dă-ne puterea să-l înțelegem și să-l iubim pe Eminescu al nostru!

(Preluare de pe www.rbnpress.info)

154 DE ANI DE LA UNIREA PRINCIPATELOR ROMÂNE

Joi, 24 ianuarie 2013, la ora 13.00, în Sala Mare a Muzeului Județean de Istorie Botoșani, s-au desfășurat manifestările prilejuite de sărbătorirea Unirii Principatelor Române. Evenimentul a fost evocat în cadrul unui simpozion, urmat de vernisajul expoziției „Generația Unirii, în conștiința posterității” și lansarea anuarului „Acta Moldaviae Septentrionalis”, nr. XI/2012. Activitățile au fost organizate de Consiliul Județean Botoșani și Muzeul Județean de Istorie Botoșani, în colaborare cu Cercul Militar Botoșani, Asociația Națională „Cultul Eroilor” - Filiala Botoșani, Uniunea Națională „Vatra Românească” - Filiala Botoșani precum și Palatul Copiilor Botoșani. În cursul dimineții, la statuia Domnitorului A.I.Cuza, din municipiu, au fost depuse coroane de flori, din partea oficialităților. Seara, la același monument, tineri botoșăneni, membri ai Platformei Civice „Acțiunea 2012” au depus o coroană de flori, pe ale cărei panglici tricolore era înscrisul: „Generației pașoptiste, cu respect-Generația unionistă”. În fața tinerilor, prof. muzeograf Ionel Bejenaru a susținut o alocuțiune, privind importanța momentului istoric al Unirii Principatelor Române și a personalității Domnitorului Unirii.

Redacția

Sala Mare – Muzeul Județean de Istorie Botoșani: Prof. Eduard Setnic; Prof. Dr. Dan Prodan, Prof. Ionel Bejenaru, Prof. Dr. Vasile Adăscăliței, Dr. Sergiu Balanovici;

Consiliul Județean Botoșani	Muzeul Județean Botoșani
Cercul Militar Botoșani	Asociația Națională „Cultul Eroilor” Filiala Botoșani
Uniunea Națională „Vatra Românească” Filiala Botoșani	Palatul Copiilor Botoșani
omagiază	
Unirea Principatelor Române	
Simpozion Susțină intervenții: prof. dr. Vasile Adăscăliței, prof. dr. Dan Prodan, prof. Ionel Bejenaru, dr. Sergiu Balanovici	
Expoziția „Generația Unirii, în conștiința posterității” Colaborează: prof. Liviu Schimbucel, col. (r.) Gheorghe Bocan	
Lansarea anuarului „Acta Moldaviae Septentrionalis”, XI/2012	
Joi, 24 ianuarie 2013, ora 13 ⁰⁰ , Sala Mare a Muzeului de Istorie Botoșani	

Afișul oficial al manifestării

DOI DEPUTAȚI ȚĂRANI BOTOȘĂNENI ÎN ADUNAREA AD-HOC A MOLDOVEI

SIMION STANCIU (A STANCII) ȘI DUMITRU SAVIN (1857)

Să reconstituim câte ceva din acele vremuri. Din vremurile Unirii. Desprindem dintr-o corespondență către „L'Étoile du Danube”: „ieri (22 sept./ 4 oct. 1857 - n.n.), chiar din zorii zilei, întreaga capitală (Iași- n.n.) era în picioare; Veniseră oameni de la țară, din împrejurimi, cale de-o poștă, pentru a asista la ceremonia deschiderii adunării și această afluență extraordinară îngroșă în permanență valurile dese ale populației urbane. Orașul nostru era un adevărat stup ce zumzăia. La orele șapte dimineața, când salvele artileriei anunțară solemnitatea zilei, de abea puteai răzbi până în apropierea vechii catedrale, biserica Sf. Niculaie de lângă Curtea Veche (...).

După „Te-Deum”, deputații, ieșind din biserică, s-au îndreptat, pe jos, între două șiruri de soldați, în spatele cărora se îmbulzea o mulțime imensă, de la ușa catedralei spre intrarea palatului domnesc. Clopotele băteau tare, răsunau salve de artilerie, dar aclamațiile poporului acopereau totul; Astfel au intrat aleșii națiunii în sala de ședințe. Deputații țaranilor, element nou în adunările noastre moderne (n.n. astăzi, la atâta amar de timp scurs de atunci, mai găsim, oare, deputați țărani în Parlamentul Țării?), dar sortit de viitor să constituie forța vitală a țării, au fost întâmpinați cu aclamațiile cele mai entuziaste și mai semnificative. Înșiși milițienii, recunoscând în grupul celor paisprezece deputați din comunele rurale vreo rudă, sau vreun prieten, uitau pentru o clipă de riguroasa disciplină ostășească și strigau rădicând armele: „Trăiască deputații noștri!”. Exponențială, pentru prezența - în premieră - a deputaților țărani în Adunarea Ad-Hoc, rămâne propunerea prezentată la 9 noiembrie și dezbătută la 18 decembrie 1857, semnatarii fiind deputații pontasi reprezentând cele paisprezece ținuturi ale Moldovei, între ei, **Simion Stanciu, din Salcia-Plopeni, Ținutul Botoșani și Dumitru Savin, din Tătărașeni-Havârna, Ținutul Dorohoi**, aliniindu-se legendarului Moș Ion Roată - „Că până în ziua de astăzi toate sarcinile cele mai grele numai asupra noastră au fost puse și noi mai nici de unele bunuri ale țării nu ne-am îndulcit, iar alții, fără să fie supuși la nicio povară, de toată mana țării s-au bucurat; că noi biruri grele pe cap am plătit, oameni de oaste numai noi am dat; ispravnici, judecători, privoighitori și jandarmi

numai noi am ținut; drumuri, poduri și șosele numai noi am lucrat; beilicuri, podvezi și havoalele numai noi am făcut; boierescuri, zile de meremet numai noi am îndeplinit; clacă de voie și fără voie numai noi am dat...băutura scumpă și otrăvită numai noi am băut; pâne neagră și amară, udată cu lacrimi, numai noi am mâncat; bătlăii și răzmerițe, când au fost, tot greul noi l-am dus; oști, când au venit, noi le-am hrănit, noi le-am slujit, noi le-am purtat; că cel cu putere țara își părăsia, peste hotare trecea; și când da Dumnezeu de se făcea pace și liniște și țara se îmbelșuga, cu toții se întorceau de se desfătau, de nevoie nu știau; nevoia și greutatea o duceau cei ce rămâneau la vatra lor. Iarna era grea, oști multe, cărături multe și la loc depărtat, căram la Dunărea și peste Dunărea, boii degerau și cădeau alături cădea și omul cu dânșii, acasă copiii flămânzeau, că ceea ce nu lua ostașul la nevoia sa, luau zapcii cei de țară de se îmbogățeau”. La acest tablou veridic al stării țărâniei române, autoritățile au răspuns cu indiferență. Măcar Unirea Principatelor îi va îmbunătăți soarta-„(...) Câtu-i Dunărea de mare și de largă curge râul sudorilor noastre, se duce peste mări și peste hotare, acolo se preface în râuri de aur și de argint și curg iarăși înapoi de se reoară în țara noastră; iar noi nici rânduială, nici dreptate nu am avut. Când ne-am jăluit, când ne-am tânguit, păsurile când ne-am spus: ispravnicul ne-a bătut, prighetorul ne-a bătut, jandarmul ne-a bătut, zapciul ne-a bătut, vătășelul ne-a bătut, vechilul ne-a bătut, posesorul ne-a bătut, boierul de moșie ne-a bătut; cine s-a sculat mai de dimineață, cine a fost mai tare, acela era mai mare. Boul și vaca, munca ostenelelor noastre, nu știam de sunt ale noastre; puiul și găina, laptele de la gura copiilor noștri, de multe ori cu nedreptul, ni s-au luat (...). Cum speranța moare ultima, Unirea trebuie privită ca o ultimă speranță - „Noi rugăm ca marea Adunare a țării să ieie aminte la durerile noastre și la sfânta dreptate, să dezbată întru înțelepciunea sa ce marea Adunare a țării să ieie aminte la durerile noastre și la sfânta dreptate, să dezbată întru înțelepciunea sa ce este sau ce nu este cu cale și socotința să o trimeată pe lângă cererile noastre la cei șapte trimiși adunați în București, carii înfățoșează chipul celor șapte puteri”.

Prof. muzeograf Ionel Bejenaru

La statuia Domnitorului A. I. Cuza: Moment solemn, organizat în seara zilei de 24 ianuarie 2013 de tineri botoșăneni, membri ai Platformei civice „Acțiunea 2012”;

„Generației Pașoptiste, cu respect - Generația Unionistă”

95 ani de la Unirea Basarabiei cu România

Prof. dr. GICĂ MANOLE REUNIREA BASARABIEI CU ROMÂNIA – O NECESITATE ISTORICĂ

Nu peste mult timp – ne despart, doar, 5 ani – se împlinește un secol de când Basarabia s-a unit cu România – 27 martie 1918 –, iar problema acestui străvechi pământ românesc, încă, nu a fost rezolvată. Se știe – și dacă nu s-ar ști, o reamintesc: Al Doilea Război Mondial, pentru România, nu s-a încheiat!... De ce afirm acest lucru?...Tratatul de Pace de la Paris – 10 februarie 1947 –, în continuarea Pactului Ribbentrop-Molotov – 23 august 1939 –, a acceptat pretențiile Uniunii Sovietice asupra pământurilor românești, Nordul Bucovinei și Basarabia, teritorii care au rămas în componența U.R.S.S. până la dezmembrarea istorică a acesteia – decembrie 1991. Iarăși reamintesc că, o lume întreagă a condamnat Pactul banditesc Ribbentrop-Molotov, care a dus direct la declanșarea celui de al Doilea Război Mondial. Interesant, însă, îl constituie faptul că, la 23 decembrie 1989, Mihail Gorbaciov, ultimul conducător al Uniunii Sovietice, a condamnat același Pact Ribbentrop - Molotov, considerându-l un act agresiv și imperialist. Ei bine, dacă Germania și U.R.S.S., spre sfârșitul sec. XX, au condamnat înțelegerea de la Moscova – denunțând tratatul lor bilateral –, firesc ar fi fost ca și consecințele teritoriale ale pactului sovieto-nazist să devină caduce, să dispară.

În acest sens s-au petrecut lucrurile cu statele baltice dar, în cazul României, lucrurile stau cu totul altfel. Astfel: când Uniunea Sovietică s-a destrămat, teritoriile românești – anexate de Stalin, prin rapt teritorial, de la România – au rămas: unele, precum Ținutul Herței, Bucovina de Nord și sudul Basarabiei, în stăpânirea noului stat ucrainean, iar ce a mai rămas din Basarabia s-a constituit în Republica Moldova.

Așadar, dacă astăzi, noi românii, cerem, gândim, acționăm în sensul reunirii Basarabiei cu România, suntem obligați să reamintim că, o foarte posibilă revenire a Basarabiei la Patria-Mamă se va face doar trunchiat. Cu totul altfel au stat lucrurile în anii Primului Război Mondial, când Imperiul Rus intra în colaps – anul 1917 –, ca urmare a loviturii de stat bolșevice, organizate de Lenin și Troțki la Petrograd, la 7 noiembrie 1917.

În condițiile în care Lenin a proclamat – fariseic și din necesități tactice – dreptul popoarelor neruse, din fostul Imperiu Rus, la autodețernare națională, liderii românilor dintre Prut și Nistru – care, de câteva decenii, declanșaseră o mișcare națională autentică – au proclamat Republica Democratică Moldovenească – noiembrie 1917; Noul stat își va constitui instituții specifice: gărzi naționale, guvern, parlament – Sfatul Țării; Va urma apoi, proclamarea independenței – în istorica zi de 24 ianuarie 1918.

Însă, tânărul stat moldovenesc era nepuținios în fața valului de violențe, crime, jafuri, incendieri, distrugerii de clădiri publice, provo-

cate de bande anarhice bolșevizate – foști soldați ai armatei rusești; Aceștia, la presiunile lui Lenin și Troțki, urmăreau instaurarea unui regim bolșevic la Chișinău și desființarea statalității moldovenești.

Deci, lesne putem constata că, între obiectivele Rusiei imperiale și guvernul bolșevic al lui Lenin, nu exista nici o diferență de politică externă – referitor la subjugarea popoarelor.

În această situație, tulbură și dramatică, guvernul de la Chișinău, precum și delegații ai Sfatului Țării au venit la Iași și au solicitat imperativ – pentru a face ordine în Basarabia – intervenția armatei române, peste Prut; Ca urmare, aceasta trece Prutul și îi trebuie doar câteva zile, pentru a izgoni bandele criminale bolșevice peste Nistru, unde își va amplasa aliniamentul. Este demn de subliniat că, trupele române din Basarabia au evitat orice imixtiune în treburile politice ale tânărului stat moldovenesc.

În martie 1918 – cu Rusia intrată într-un sălbatic război civil, cu trupele de ocupație germane și austro-maghiare în Oltenia, Muntenia și Dobrogea, dincolo de această situație istorică dramatică – România face primul pas spre miraculoasa înfăptuire a unității naționale. Faptele sunt, deja, cunoscute: Sfatul Țării de la Chișinău – prin deputați, care reprezentau totalitatea etniilor din această provincie românească – a decis, într-un cadru solemn, la Chișinău, în neuitata zi de 27 martie 1918, Unirea Basarabiei cu România. Reamintim numele acelora care au militat, din tot sufletul, înfruntând riscuri majore, pentru ca acest eveniment istoric să fie posibil: Ion Peliivan, Pantelimon Halippa, Ion Inculeț, Constantin Stere, Pan Erhan, Daniel Giugureanu.

În ceea ce mă privește, consider că vremurile pe care le trăim sunt extrem de propice RE-UNIRII, în sensul că, România, în colaborare cu autoritățile de la Chișinău, să elaboreze o strategie care să aibă drept finalitate revenirea Basarabiei – atât cât a mai rămas din ea – la Patria-Mamă.

GICĂ MANOLE

CERNĂUȚI, 21 noiembrie 2012—

Coferința Internațională cu tema:

Foamea organizată de regimul totalitar sovietic – mijloc de exterminare a populației nevinovate

Programul Conferinței:

COMUNICĂRI:

- **Ilie Popescu** *Exterminarea românilor, prin foamea organizată de regimul totalitar;*
- **Dumitru Covalciuc** *Exterminarea românilor din nordul Bucovinei, prin foamea organizată de odiosul regim sovietic și reflectarea ei în folclor;*
- **Octavian Voronca** *Marea foamete din 1946 – 1947, o acțiune a guvernărilor sovietici, pentru a împușina populația românească din regiunea Cernăuți.*

Prof. Octavian Voronca, Director Școala loc. Mahala, Cernăuți;

REZOLUȚIE :

1. – A se considera foamea organizată de regimul totalitar sovietic, în perioada 1932- 1933, în Ucraina și 1946-1947, în regiunea Cernăuți – crimă a regimului totalitar sovietic;
2. – Ridicarea – în acele localități unde, încă, lipsesc – a crucilor, stelelor comemorative și monumentelor, în memoria celor decedați în închisorile regimului sovietic, sau morți prin înfometare;
3. – Supraviețuitorii gulagurilor staliniste sau ai foamei organizate, să beneficieze de îngrijirea membrilor Societății regionale „Golgota”;
4. – Publicarea materialelor Conferinței, unde să fie incluse și amintirile supraviețuitorilor foamei sau ai gerurilor cumplite, din zonele de deportări;

Corneliu Dohotaru - din partea Consulatului Român din Cernăuți, Ilie Popescu, Ion Postecuc;

5. – Solicitarea către organele de stat a acordării de ajutoare materiale – majorarea pensiei cu 50%, asistență medicală gratuită, transport gratuit etc. – supraviețuitorilor atrocităților comise de regimul totalitar;

6. – Conferința exprimă mulțumiri Președintelui Societății regionale „Golgota”, pentru alcătuirea și publicarea volumului: *Indice bibliografic al publicațiilor referitoare la calvarul și asasinarea românilor, în perioada regimului totalitar sovietic;*

7. – Publicarea noilor volume cu tematica deportărilor conașionalilor noștri;

8. – Organizarea de parastase, conferințe și excursii, la locurile istorice din România și Ucraina, legate de aceste nefaste evenimente;

9. – Publicarea, prin grija Prof. Dr. Doc. Ilie Popescu, Președintelui Societății regionale „Golgota”, a studiului: *Particularitățile lexico-semantică, frazeologice și stilistice ale textelor publicate, ce consemnează mărturiile unor supraviețuitori ai gulagurilor regimului sovietic.*

*Prof. Dr. Doc. Ilie Popescu,
Președintele Societății regionale “Golgota”*

DUMITRU COVALCIUC *)

Exterminarea românilor din nordul Bucovinei, prin foamea organizată de odiosul regim sovietic

După începutul operațiunilor militare, la 22 iunie 1941, în nordul Bucovinei și alungarea trupelor sovietice invadatoare – care au lăsat zona, pustiiă de resurse alimentare –, Generalul Ion Antonescu, conducătorul de atunci al statului român, a pus ca problemă numărul unu, asigurarea hranei populației înfometate. Toată luna iulie, a fost organizată aducerea a sute de vagoane de porumb, din județele Fălciu și Lăpușna.

Războiul a prins nordul Bucovinei fără resurse alimentare. Au urmat anii războiului.

După un război, atât de crâncen și îndelungat, nu puteau să urmeze ani înbelșugați. Motivele sunt multe. În

primul rând, să ne întrebăm: Cum arăta un sat bucovinean, cu populație autohtonă, după război?...De remarcat că, în această perioadă, s-a schimbat structura etnică; Înainte de război, aproape în fiecare localitate, pe lângă autohtoni erau și reprezentanți ai altor naționalități. În toamna anului 1940, au plecat germanii; În toate satele au existat comercianți evrei, dar, la începutul războiului, au fost evacuați în Transnistria; Spre sfârșitul războiului, polonezii, care au dorit, au fost repatriați în Polonia – unii au mai rămas, ca la Tereblecea sau Pătrăuți, dar, din multe sate, polonezii au plecat –; Ca urmare, populația regiunii a scăzut. Dacă mai avem în vedere, că au fost măceluri, că a fost și marea deportare a populației

autohtone, putem înțelege proporțiile depopulării regiunii.

Cernăuții și o parte din Bucovina au fost ocupate de trupele sovietice în martie 1944 – pe la Putila, s-au dat lupte până în septembrie. Multe sate au fost ridicate – transmutate, duse în alte sate – din zonele de operații de luptă. Această populație nu a avut posibilitatea să strângă recoltele de pe ogoare, deci, era o populație care flămânzea.

În același timp, dacă vorbim despre schimbarea în structura etnică, au fost aduși, începând din martie 1944, așa-zisii „specialiști”, din regiunile sudice ale Ucrainei. Numai din regiunea Hmelnițki, ne-au venit 11.400 de „specialiști”; 9000, din Frankovsk; 8000, din Ternopol; 7000, din Lvov, din Cerkan ș.a.m.d., deci, a venit o altă populație. De la 7 august 1944, a urmat acea recrutare forțată în așa-zisa „armată a muncii”, când bărbații tineri, de origine română, au fost ridicați și duși la Onega, în Karelia, la munci, unde au fost distruși, tot prin înfometare și prin frig; Numai într-un lagăr, de lângă o gară din acea regiune, în iarna anului 1945, au fost aruncați, în gropi comune, peste 2000 de tineri români...Asta este Katynul nostru, alături de Fântâna Albă, Lunca ș.a.

Cine conducea un sat, după 1944?...Primarul era pus, de formă, era neștiutor de carte, nu-și putea semna numele...A apărut o formațiune paramilitară, așa-zisii „striboci”; Ea se numea „Detașamentul de luptă împotriva naționaliștilor burghezi” iar, membrii acestor detașamente erau înarmați. Cine conducea treburile statului?...Niciodată, nu vorbim despre acele „jen-sovieturi” – „Consiliile de femei sărace” –, care hotărau totul: pe cine declară chiabur, pe cine ridicau, câtă cotă de cereale se impune fiecăruia, ca obligație către stat...

Cine mai conducea, peste ei?...„Împuternicitul de la raion”; Fiecare raion avea un „împuternicit”, care punea anumite cote, țăranilor.... Putea oare, un țăran, în aceste condiții, să-și lucreze pământul?...

Nu putea!, fiindcă lumea era vânată, pentru a fi dusă la Dombas, la minele de cărbune, tinerii erau luați la școlile de meserii, din adâncul Uniunii Sovietice, alții, la uzinele metalurgice din Urali. Practic, bărbații nu puteau ieși, ziua, pe câmp; În anii 1944 – 1945, pământurile au rămas, aproape, nelucrate...

Ce s-a mai întâmplat în anul 1945? – acest lucru este de menționat – : s- au creat „obștile agrare” – prototipurile colhozurilor, de mai târziu. Aceste obști agrare – cine-i mai în vîrstă, ține minte – au împărțit țăranilor pământ, uneori, chiar gata-însămânțat. Aceasta, cu intenția de a le crea țăranilor dorința de a intra, mai târziu, în colhoz. Dar, în 1946, a pornit mișcarea colhoznică; Propaganda sovietică arăta țăranilor că aceasta este singura cale spre progres și belșug...Însă, țăranul nu voia să se despartă de modul său tradițional de viață...Nu putea să cedeze, nici pământul, nici animalele, nici atelele agricole. Au început dările exagerate către stat: de la o vacă, dacă se impunea o cotă de cinci mii de litri de lapte – sau trei, sau patru – , țăranii nu erau în stare să predea atâta...sau carne, sau legume ș.a.m.d. Ca urmare, a început constrângerea...

Să ne amintim și de „lustră” aceea, de trimiterea forțată a țăranilor la tăiatul pădurilor, la transportarea lemnului, a buștenilor...Ce se-ntâmpla cu acel ce nu-și făcea norma?...Era judecat. Deci, țăranii, stând la pădure sau ascunzându-se, ca să nu fie vânați pentru Dombas, nu-și puteau lucra pământul. Dar, putea țăranul, în anii 1944-1946, să-și cumpere hrană?...Nu putea, fiindcă nu avea bani: banii s-au schimbat, el a avut bani românești, au venit banii rușești și n-avea cum. Dar, chiar dacă avea o mică rezervă: știți de câte ori, pe an, se dădeau impozitele la stat?...Veneau agenții fiscali, în fiecare sat, după impozite: nu dădeai, erai închis. Putea țăranul să crească un porc, un vițel sau o oaie?...Trebuia să dea o anumită cotă de piei de animale, la stat – piei de porc,

piei de vițel – și, pentru asta, trebuia să-și taie animalele. Țăranii nu mai aveau cu ce trăi!... Cu ce trăia țăranul?...Care era starea lui economică?...Toate produsele alimentare le producea în gospodăria lui, ca și îmbrăcămintea – industria casnică era pusă la punct –. Însă, în momentul când dările, puse pe grumazul lui, erau prea mari, iar lipsa de bani era evidentă, după război, țăranii noștri au trecut – de la frumosul nostru port național, îmbrăcat zilnic – la mantaua rusească și la pantalonii militari, la căciula rusească și cea „pufoaică”, schimbându-se și aspectul vestimentar al țăranului român nord-bucovinean.

Toate alimentele, țăranii le păstrau în poduri, în anumite lădoaie.

Când și-a început prădăciunile această formațiune paramilitară – stribocii –, membrii ei știau de unde să ridice produsele alimentare. Referindu-ne la aceste formațiuni: am citit că, la raionul Herța a venit un ordin de la Kiev, ca să se predea o anumită cantitate de produse. Față de cota indicată de Kiev, la regiune, la Cernăuți, planul era suplimentat. Se mai ridica nivelul cotei și la raion... Se lua totul!. Credeți că totul ajungea la raion, la centrul de colectare?...Nu! Colectorii își împărțeau, între ei, o parte din produse. Mâncau bine, făceau orgii prin sate, împușcau, când se îmbătau, apoi, iar veneau după găini și rachiu...Am studiat o fișă de chiabur, a unui Bânzar din Probotești: neputând da cotele impuse, i s-a confiscat totul. Moșul, la vârsta de 78 de ani, a fost arestat – fiindcă a avut un fecior în armata română și un altul, preot, fugit la Botoșani. S-a întocmit o fișă, cu ce i s-a confiscat: câte cojoace, câte sumane, câte valuri de lăicere, sau valuri de pânză. Toate aceste bunuri trebuiau să ajungă la centrul de colectare de la Herța dar, peste un timp, în sala de judecată, martorii erau îmbrăcați cu cojoacele moșului...Deci, acești oameni, ziși „striboci”, ne-au sărăcit satele. Am stăruit în documentare, ca să văd cine au fost acele „cozi de topor”.

În primul rând, erau oameni fără căpătâi, oameni leneși, oameni bețivi. Unii, s-a-ntâmplat să fi fost obijduiți, pe timpul autorității statului român: de un primar, sau de un om mai bogat – care nu-i lua la lucru...Deci, ei se răzbunau. Unii jandarmi pretindeau să fie salutați zilnic, dacă, nu, luai două palme – cum erau, unii jandarmi, pe-atunci...Unii s-au răzbunat și pentru asta... Dar credeți că teroarea bolșevică, instaurată după 1944, s-a adresat doar nouă, românilor?...Nu!...S-au purtat, la fel, și cu balticii și cu polonezii și cu tătarii...

Autoritățile erau îngrijorate de ceea ce se petrecea în regiunea Cernăuți: în toată seara, în toate zilele, la frontieră răsunau împușcături; Mureau oameni; Ani de zile s-a încercat a trece frontiera. Noua putere sovietică nu avea încredere în această populație românească, iar populația românească nu a avut încredere în noua putere.

Rar, unde era o familie întreagă: foarte mulți bărbați au rămas în armata română și nu s-au mai întors; Mulți au căzut pe front; Mulți au fost deportați sau trimiși la muncă forțată, în alte zone ale imensului stat sovietic.

Lumea s-a speriat de marile promisiuni, pe care le făcea puterea sovietică – spunea un țăran: *„Când se fac prea multe promisiuni, nu se va îndeplini niciuna; Cerbii se înșoțesc cu cerbii, boii cu boii, deșteptii cu deșteptii, proștii cu proștii”*...Ei, țăranii, au constatat că reprezentanții acestei puteri erau cei minciñoși: din câte promiteau, nimic nu se făcea! La sate, a mai apărut și o altă stare de spirit încordată: introducerea alfabetului chirilic și decretarea „limbii moldovenești”; În locul comercianților existenți, până în anii 1940-1941, în sat au venit alți evrei, care erau directori de școli sau profesori, deci, o altă populație...Bietul gospodar, nu mai avea la cine să meargă: primar, nu era; preot, nu era; notar, nu era...Erau, doar, niște venetici, oameni a căror limbă, țăranii n-o cunoșteau, creîndu-se o stare de spirit încordată.

La toate acestea, s-a mai adăugat și lipsa de precipitații, pe tot parcursul anului 1946. În aceste condiții, unde mergea lumea după alimente?...De ce, dintr-un sat românesc, mergeau la Kamenka sau la Putila, unde schimbau un covor, țesut din lână, cu un căuș de grăunțe?...Oare, la al treilea sat, au căzut precipitații?...Nu!...Cei care erau de etnie ucraineană nu au fost împuși cu asemenea dări, cum au fost împuși românii – ucrainenii erau protejați.

În aceste împrejurări, s-a născut și o mișcare de rezistență. Eu știu că, la mine în sat, a fost omorât împuternicitul Tubov, de la Hliboca, satul luând denumirea de Tubovka, mai târziu. Nu se știa cum erau omorâți: n-aveu vânătași. S-a constatat că erau înțepați, cu un ac, în inimă. Mulți ani au fost vânați acești răzbuțatori. Și, cine ne-a mai secătuit, pe noi, de produse alimentare?...Să ne aducem aminte de hoții, care-au apărut dintre localnici: noaptea, luau vaca din grajd, porcul, oaia, totul...

Te temeai să ieși afară: hoții înconjurau casa, stăteau cu baionetele la geamuri...Chiar și ai noștri ne-au sărăcit! Până prin 1953 - 1954, au secătuit satele noastre de bunuri alimentare, mai ales, de vite. În Codrii Cozminului, furii mâncau și chefuiau; Umblau în mantale lungi: ba, veneau îmbrăcați în ofițer sovietic, ba, în ofițer german, ba, în ofițer român; Băteau la geam și-ți luau totul! Această situație s-a menținut până a murit „tătuca” Stalin!...

Ce a mai adus această foamete, organizată?...A adus o altă, mare, năpastă: epidemia de tifos exantematic. Alte sute și sute de morți în satele noastre: pe șanțuri sau la marginile pădurilor, lumea se umfla de foame; Au apărut paraziții, purtătorii acestei boli. La sfârșitul acestei perioade dezastruase, a început o altă deportare – pe motive de credință religioasă – , despre care, nu se prea vorbește, din lipsă de informare.

Iuliu Popovici, Ilie Popescu, Dumitru Covalciuc,
Paul-Mircea Iordache.

Când te gândești, cum au dispărut gospodarii noștri, mai ales, cei care au fost declarați chiaburi?!...Un primar, în acele timpuri, nu stătea în funcție mai mult de șase luni, un an, cel mult: se schimbau primarii, motivat de faptul că nu reușeau să asigure planul de colectări de produse alimentare, impus de la centru. Mulți dintre noi, chiar și mai târziu, am văzut cum se organizau coloanele de căruțe cu produse alimentare, destinate centrului raional: cu steagul roșu în față și cu prtretul lui Stalin, cu panouri cu înscrisul: „Îndeplinim Planul!”; Cum chiuiau activiștii, mergând, în căruțe, cu sticla de samahoancă – rachiu – în mână...era o veselie fără margini; Lumea, în urmă, rămânea săracă, plângând...

Este interesant, că acei „striboci”, care mai trăiesc, azi sunt foarte smeriți în fața altarelor din biserici: probabil, le este teamă de judecata de apoi... Poate că noi ar trebui să edităm o carte , cu tot ce s-a petrecut în timpul foametei organizate. Ucrainenii au scris, doar, despre foametea din anii 1932 - 1933!...Ați văzut dumneavoastră, că suntem noi amintiți, într-o carte ucraineană care apare în Bucovina?...Nu!...Noi suntem trecuți cu vederea... Dar, luna noiembrie nu este numai „luna foametei”: luna noiembrie este și „luna Bucovinei”. Noi, încă, nu avem curajul să organizăm o conferință despre evenimentele care au avut loc în toamna anului 1918!...Pe 28 noiembrie se aniversează momentul din 1918, când, această Bucovină, a noastră, s-a unit cu Patria Mamă, de la sânul căreia a fost ruptă în anul 1774. Data de 28 noiembrie este o sărbătoare pentru noi, pentru că, la dezmembrarea Imperiului Habsburgic, în baza principiilor wilsoniene, fiecare națiune a avut dreptul să-și aleagă propria cale, dreptul la autodeterminare.

Așa s-a făcut, în anul 1918. Să ne gândim că noi, numai 22 de ani am trăit la sânul Patriei Mame, iar, în rest, am avut de înfruntat toate valurile străinismului: cu învățământul și educația în altă limbă, împuși să lucrăm la mii de kilometri de casă, să facem armata în cele mai îndepărtate locuri.

Am făcut o statistică, referitoare la un sat: prin plecarea la lucru în Uniunea Sovietică, dintr-un singur sat, au murit 77 persoane tinere. Acești tineri au murit înecați, împușcați, uciși, aruncați...Asta a fost tragedia noastră.... Și, poate, toate aceste tragedii ale noastre ar putea fi incluse în ceea ce ne-am planificat cândva și nu am dus la capăt: „Cartea neagră a Bucovinei”!

A consemnat,
Paul Mircea Iordache

*) Dumitru Covalciuc, prestigios scriitor și publicist nord-bucovinean, militant acerb pentru cauza românilor din Bucovina de Nord, băștinași deveniți minoritari, răzlețiți, de vitregia istoriei, în actualul stat ucrainen.

Românii de la sud de Dunăre

Arnăuchenii (Arnăuții)

„Arnăuchenii sau Albanovalahii, numiți de greci Arvanito Vlăhi și adesea chiar Arvaniți, adică Arnăuți, sunt Armânii din Albania, pe care Macedo-Românii îi numesc mai des Caraguni, iar câteodată Arnăuchenii, fiindcă locuiesc în țara Arnăuților, precum românii din Regat numesc Ungureni pe românii din Ungaria”. Așa descrie Ioan Nenițescu ramura albaneză a armânilor. Arnăuchenii sunt răspândiți în întreaga Albanie și pe întreaga coastă a Adriaticei: Scutari, Prisrena (Pristina), Durațiu (Duros), Tirana, Elbasan etc. și în sate românești precum Periniași, Vârtoș, Corbași, Mostiști, Dobreni etc. Din împrejurimile orașului Berat. Numărul lor se consideră a fi între 220-240 de mii. Cei de la orașe sunt comercianți și

industriași, cei de la munte, păstori, iar cei de la câmpie, crescători de vite și agricultori.

Arnăuchenii sau arnăuții sunt vestiți croitori, plini de imaginație în împodobirea hainelor de găitane. În aceeași măsură sunt vestiți ca meșteri lucrători de filigrane de argint, buni aurari și cunoscuți fabricanți de arme pe care tot ei le împodobesc cu încrustături de o măiestrie nemaîntâlnită.

Credințele, datinile și obiceiurile ca și trăsăturile psihologice sunt identice cu ale celorlalți armâni, ceea ce-i deosebește fiind doar o aplecare specială spre artă.

Priviți prin acest ochean al timpului, se pare că arnăuchenii sunt strămoșii „arnăuților” de astăzi, cei care ne încântă la sărbătorile de iarnă de la nord de Dunăre cu bogăția

costumului, strălucirea podoabelor și ineditul dans al arnăușilor. Este sigur – făcând o comparație chiar sumară – că ceea ce noi percepem astăzi ca un "obicei" sau ca un "joc" își are originea în tradițiile acestor *arnăușeni* și nicidecum în tradiția albaneză.

Fărșeroții

Ramura cea mai cunoscută a aromânilor, fărșeroții sau frășăroții și-au luat numele de la satul Frășari din Albania. O altă teorie susține că numele lor provine de la orașul Farsala din Grecia (Farsala este locul unde Cesar l-a învins pe Pompei)... Ioan Nenițescu descrie astfel pe fărșeroți: "Poporul acesta este vioi, ager, deștept și cu porniri războinice. Fărșerotul este nalt, mlădios, svelt și frumos la chip. În portul lui domnește albul, iar la cingătoarea lui sunt înșirate mulțime de cuțițe, de revolve și de pistoale cu mânerele încrustate". Femeia fărșerotă poartă un costum bogat, iar pe cap o podoabă unică în zonă ce se cheamă ciceronană și "pe care nu o mai poartă femeia altor neamuri". Fărșeroții sunt răspândiți pretutindena, dar mai ales, în munții Pindului, Hașia, Tesalia și în câmpiile de la poalele lor. Comunitățile lor sunt conduse de celnici. Și completează Ioan Nenițescu: "Cu drept cuvânt ceilalți aromâni numesc pe fărșeroți sarea Macedoniei". La fărșeroți stăpânește, ceea ce am spune astăzi legea *vendetei*, orice atingere a drepturilor lor, a onoarei sau a unei morți nelegiuite fiind răzbunate fără cruțare. Popor eminentamente păstoresc, ei s-au adaptat totuși repede evoluției social-economice, dezvoltând și comerțul, agricultura și meșteșugurile și evidențiindu-se în viața militară, dar și în cultură. Prin spiritul lor și prin condițiile de trai, fărșeroții sunt mai mult liberi cugetători, deși ca religie aparțin ortodoxismului. O legendă frumoasă va completa acest succint tablou. Se spune că pe când tiranul din Ianina, Ali-Pașa-Tepeleni, hotărâse să convertească cu sabia pe creștini la islamism, celnicul Bardă Alexi din Ardela porni cu tot poporul său din Pind spre Salonic (Sărun în limba lor) și, prin luptă, ajunseră în câmpia Macedoniei unde își întemeiară călvele (cătunul sau comuna) care până astăzi se numesc Bardalexii (Patralexii în greacă).

Grămoșteanii

În afara aromânilor ce trăiesc în Serbia (Valea Timocului), în munții Balcani și în Grecia, cercetătorii secolului 19 au identificat șapte ramuri ale aromânilor ce trăiesc în spațiul părții europene a Imperiului Otoman.

Prima ramură sunt *grămoșteanii* ce își iau numele de la munții Gramosta. Sunt un popor de păstori, în general, dar care se ocupă și cu industria și cu comerțul. Grămoșteanii poartă arme (la acea dată, sfârșitul secolului al 19-lea) și sunt cutezători. Satele lor nu sunt provizorii și poartă nume specifice: Comanic, Vlaha, Fetița, Marcoveni etc. Orașele cele mai importante în populația armână sunt Hrupiștea, Belcamen,

Negovan, Blața, Nijopole.

Așa cum le-a găsit Ioan Nenițescu la 1893-1894 satele și comunitățile de armâni grămoșteani erau conduse de șefi numiți *celnici*. Celnicii sunt foarte avuți și au o mare putere morală asupra comunităților, putere pe care o respectă – în exclusivitate – și autoritățile. Numărul acestei populații era apreciat la 60-70 de mii.

Religia acestei populații armânești este ortodoxă. Principalele datini și obiceiuri (legate de naștere și moarte) sunt aceleași cu ale populației românești de pretutindeni. Grămoșteanii au reușit să-și înființeze școli în limba armână (limbă vorbită de toate populațiile românești din Turcia), școli în care învățătorii predau nu numai limba, dar și datinile și obiceiurile străbune.

Celnicatele (întâlnite și la celelalte ramuri ale populației sud-dunărene) se consideră a fi un rest istoric ale vechilor *Domnate armânești*, întâlnite în Pind, Epir, Albania, Tesalia, Balcani și munții Rodopi până la începutul secolului al 19-lea.

Țințarii

Am arătat mai înainte că slavii din sudul Dunării denumeau pe vlahi – adică pe aromâni, macedo-români – "țințarii". Iată cum explică populația locală slavă (bulgarii, sârbii) această denumire. Cuvântul "țințar" vine de la slavul "Sin Tzar" și nu este un cuvânt de ocară, ci de mare laudă. El înseamnă "fiu de împărat". Când au venit slavii în peninsula Balcanică, au găsit aici pe Valahi, care reprezentau stratul cult și stăpânitor în zonă. De aceea, slavul l-a denumit pe valah, *pe vorbitorul de limbă română*, Sin Tzar, adică fiu al împărătesei lumii, fiu al Romei, putere care stăpânea – la acea dată – lumea.

În această recunoaștere, este vorba, nu numai de limba pe care o foloseau valahii ci și o referire la îndeletnicirile lor. În vremea năvălirilor slave în peninsula, populația de limbă romanică întâlnită aici, și identificată apoi cu "valahii", se ocupa doar cu lucruri "subțiri", de proveniență divină. Așa era considerată orice îndeletnicire care nu se referea la munca pământului. Slavii erau – prin excelență – agricultori, truditari ai pământului. Grecii erau comercianți și navigatori iar vlahii erau crescători de oi, de vite cornute mari și capre. Toate aceste animale aveau un corespondent mitologic ce dădea o anumită distincție și un statut special crescătorilor. În afară de aceasta, prin însuși fenomenul transhumanței, dar și ca meșteșugari și comercianți, vlahii luau contact cu foarte multă lume, erau un element de legătură între regiuni, depozitari ai unor bogate cunoștințe geografice, sociale, mitologice, religioase etc., ceea ce îi făcea să se situeze pe o treaptă superioară în conștiința publică. Ei erau și bogați, formau clasa avută, ceea ce le conferea – combinat cu faptul că vorbeau limba imperială – statutul de "fiu de împărat".

Prof. Constantin Alupului-Rus

Arnăut-ofițer

Arnăut-1

Aromân port popular

Arnăut-soldat

PAUL-MIRCEA IORDACHE

NOTELE UNUI PESIMIST IMPERIOFOB (Despre un balet pe muchia gândului cucernic)

În peregrinările mele prin Basarabia, întâmplarea a făcut să-mi cadă în mână – de fapt, mi-a fost înmănată – o broșurică, editată bilingv – în română și rusă –, care mi-a atras atenția, dintru început, prin maniera de editare a copertilor, cât și a aranjării textelor în volum: era evidentă atenția deosebită pentru „egalitatea în drepturi” a celor două limbi utilizate. Autorul, o binecunoscută personalitate basarabeană a zilelor noastre, sociolog, publicist și lider politic, îmi era cunoscut încă de la Marea Adunare Națională a românilor basarabeni, din august 1990. La acel moment, distinsul lider părea să reprezinte – alături de marile personalități ale culturii și militantismului civic basarabean, prezente acolo – una din speranțele românilor basarabeni, în lupta de eliberare națională.

Ce-i drept, în ultimii ani, îmi parveniseră niște zvonuri deloc încurajatoare, în ceea ce privesc opțiunile politico-filozofice ale domniei sale.

Pentru confidențialitate, în acest text, îl vom numi: domnul Y.R. – cum e prefixul din codificarea aparatelor de zbor românești.

Deci, acea broșurică – intitulată, cucernic, «Notele unui optimist creștin» – cuprindea un număr de articole de presă ale domnului Y.R., din lectura cărora, avea să aflu noutăți surprinzătoare, pentru mine, despre gândurile domniei sale.

Sistematic, cum îi stă bine unui sociolog, domnul Y.R. face o analiză a evoluției, pe parcursul ultimilor douăzeci de ani, a unor fenomene din sferile socio-economice, politice și religioase din Republica Moldova. Și, ce constată domnia sa?...: O societate dezbinată – între românii, majoritari și rusofonii, minoritari; între victimile și privilegiații perioadei sovietice ș.a. – și, corespunzător, o percepție dedublă a „*dușmanului extern*”, fie, Rusia, pentru unii, fie, România, pentru ceilalți. Până aici, totul este binecunoscut dar, necunoscută rămâne, încă, poziția domniei sale față de interesele, diametral opuse, ale celor două țări. Însă, mai presus de orice, pe domnul Y.R. îl preocupă „*cum să devină patriot al propriei țări*”, în echidistanță ideologică – se vede asta și din coperta broșurii – față de România și Rusia. Dacă e așa, ar fi, să zicem, un fel de balet pe muchie de cuțit. În acest context, autorul pune în balanță liberalismul occidental și comunismul sovietic, condamnându-le, deopotrivă, găsindu-le nocivitate amândorura.

Și totuși, ce-i de făcut?... cum se întrebau, odinioară, social-democrații ruși... Domnul Y.R. precizează, cu smerenie, că prin acele articole încearcă un răspuns, privitor la „*cum am putea să ieșim din impasul în care ne-am pomenit*”. Domnia sa ne îndeamnă – zice-se, după o viziune avută „*într-o noapte binecuvântată de Dumnezeu, cu veghe până dimineața*” – la iubire față de Iisus Hristos!...Înălțător îndemn, valabil pentru toți creștinii, zic eu. Mai departe, ne îndeamnă la luptă pentru „*Adevăr, Dreptate și Binele comun*”, argumentat și cu versete biblice – Iarăși, bine! Și, mai apoi, ne amintește de Scara valorilor supreme – cum afirma și Petre Țușea –, organizată pe patru trepte: Dumnezeu/Neamul/Familia/Omul. Minunată chintesență a înțelesurilor vieții!

În continuare, autorul ne îndeamnă „*să nu lăsăm să fie batjocorit neamul nostru*” și afirmă: „*Un om dintr-o bucată nu poate fi neutru – ori este de o parte, ori de altă parte*”. Ce cugetări luminoase! Exact cum ne învață Evanghelia, pentru ce nu putem fi slugă la doi stăpâni!...

Apoi, încet-încet, domnul Y.R. ne conduce spre conceptul „original” al domniei sale: „*Bucuria de a respira cu ambii plămâni*”, sintagmă, de care este foarte mândru.

Ei, bine, de-acum încolo, oarecum paradoxal și în antiteză cu anterioara deviză: „*ori-ori*”, domnia sa ne relevă un alt spirit, o dualitate a propriei identități spirituale: „*cu un plămân respir cultura română, cu celălalt – cultura rusă*”. Desigur, având în vedere conformația anatomică a amintitului organ, putem considera că sunt personalități care dedică și semilobilor câte o cultură ș.a.m.d. până la alveole – cum e cazul poligloților, să zicem...Însă, mai departe, se precizează: „*...în aceasta constă și unicitatea și frumusețea irepetabilă a culturii și spiritualității țării noastre (R. Moldova, n.n.), a poporului nostru*”. Aici, ar fi de comentat: Care popor?!...Dacă înțelegem „popor moldovenesc” – la fel ca și glotonimul „limbă moldovenească” – sintagmele se constituie în aberații pseudostiințifice, cu binecunoscutul substrat politic de sorginte țaristă și sovietică.

Deci, începem să ne luminăm asupra nuanțelor din limbajul domnului Y.R.!

Iată, de exemplu, un alt articol: «Moldova – partea devenită întreg». Dintru început, se remarcă interogația: „*...ar fi trebuit să se producă, imediat după această dezintegrare (a U.R.S.S., n.n.) reunirea cu România? Întrebarea, desigur, este interesantă – cum ar fi zis un umorist celebru*”. Deci, pentru domnul Y.R., această aspirație fundamentală a românilor basarabeni, a tuturor românilor, poate fi marcată cu accent ironic... Ca să vezi?!

A rămas în urmă, pe drum, îndemnul: „*Să nu lăsăm să fie batjocorit neamul nostru!*”.

Domnul Y.R. ne îndeamnă, acum, să abandonăm definitiv credința în unionism, aceasta fiind o întoarcere la „*un trecut pierdut irevocabil*”, manifestarea unor asemenea opțiuni fiind doar niște „*boli infantile ale politicului*”; Mai bine, sugerează domnia sa, *trebuie găsită „calea de mijloc”, exclamând – ca, în antichitate, Arhimede: Evrika! – : „Iată țărmlul unde ar trebui să-și arunce ancora mica noastră ambarcațiune, pentru a evita furtunile geopolitice și a nu ne zdrobi din cauza iluziilor de care nu ne-am debarasat la timpul potrivit*”. Parcă ne sunt cunoscute aceste sugestii, încă din perioada țaristă, exarcerbate și în perioada sovietică; Dar, discursul are și sonorități caragialești; Vorba românului: ar fi de răs, dacă n-ar fi de plâns!

Să citim mai departe. După ce face un rechizitoriu perspectivei europene a R. Moldova, utilizând expresii ca: „*Raiul pe pământ*”, „*Pământul făgăduinței*”, referitoare la U.E., autorul sugerează, subtil, că ar exista perspectiva estică – aceeași obsesie sovietică: „*Lumina vine de la Răsărit!*”.

Se revine, din nou, la istorie: „*România este Patria istorică pentru unii dintre noi, Rusia – pentru alții*”. Dar, ne întrebăm noi, care o fi Patria, pentru cei care respiră „*cu doi plămâni*”?... Iată și răspunsul: „*Noi am dobândit o Patrie nouă, una care să ne încapă pe toți – republica Moldova*”...Și eu care

eram tentat să citesc: Uniunea Sovietică, obișnuit cu sloganul bolșevic: „Uniunea Sovietică – patria tuturor popoarelor înfrățite”.

Dar, de data asta, pentru unitatea „de monolit” a „poporului moldovenesc” se invocă – Ce credeți?...: Ortodoxia! Numai că, aici, domnul Y.R. uită, cu bună știință, cum că, în ortodoxie, fiecare neam are propria Biserică Ortodoxă – după credința hristică, unde se spune că, la vremea vremii, la Dreapta Judecată vor fi chemate neamurile, adică națiile întregi, nu fragmentate, după bunul plac al ideologilor neoimperiali.

Ajunși aici, este cazul să amintim rolul bisericii tutelate de Patriarhia Moscovei, în extinderea și menținerea imperiului rus, atât țarist cât și neosovietic – prin încercările prezente de a subjuga, în continuare, popoarele din fostele gubernii.

Aș insera aici, câteva elemente istorice culese din vol: «Basarabia – aspecte din istoria Bisericii și a neamului românesc» de Pr. Prof. dr. Mircea Păcurariu, Ed. Mitropoliei Moldovei și Bucovinei – 1993. Iată-le:

În cursul războaielor ruso-turce, în condițiile ocupării Țărilor Române, autoritățile rusești au avut multiple ingerințe în problemele Bisericii autohtone. Prima, de acest fel, a fost la finele anului 1791, când Ecaterina a II-a numește ocârmuitor (exarh) la Iași, apoi Sinodul Bisericii Ruse numește – anticanonice, fiind vorba de o țară străină – mitropolit în Moldova. Imperiul Rus a practicat, în continuare, ingerințe în treburile bisericesti ale Țărilor Române, înscăunând, anticanonice, ierarhi bisericesti, retrăgându-i apoi, odată cu retragerea trupelor de ocupație. Este și cazul țarului Alexandru I, care, în 1808 numește, din nou, mitropolit la Iași, obligând pe mitropolitul existent, Veniamin Costachi, să se retragă la mănăstirea Neamț. În perioada noii ocupații rusești a Țărilor Române, între 1828-1834 și a Regulamentului Organic, o nouă ingerință: de data aceasta țarul Nicolae I, în Țara Românească, exilează pe mitropolitul Grigore Dascălul, în 1829, la Chișinău, apoi la Buzău și Căldărușani(1833).

Revenind la prezent, Domnul Y.R., bazat pe conceptul ortodoxiei panslave, „întrevede deja calea...și atunci, toate se vor reaseza la locul lor”. Dar, despre ce „reasezare” să fie vorba?...De reasezarea Imperiului Rus, bineînțeles!

Această găselniță, foarte vocală, cu „patria nouă”, îmi amintește de povestea populară a turțiței umflate. Vă propun o parodie, adecvată subiectului:

*Eu sunt turțița umflată, / Ieri, de la români furată /
Și de ruși înconjurată. / De la ruși m-am deslegat, /
Dar la români n-am plecat, / Fiindcă zic că-s din alt stat.*

Dar, până unde credeți că se poate rostogoli, în timp, această „nouă patrie”?...Ne spune, tot povestea: Până întâlnește vulpea ex-sovietică, care o așteaptă să-i „cânte în strună” și pe limba – fâșia – de la Nistru, iar, la momentul potrivit, limba s-ar întinde până la Prut și-ar înghiți-o... Vedeți unde duce ignorarea istoriei?...La repetarea ei!

În ceea ce-l privește pe domnul Y.R., în susținerea conceptului de „nouă patrie”, nu uită să precizeze că „modelul vestic, cu tacâmul « drepturilor omului » nu întotdeauna este un « paradis terestru », iar liberalismul și comunismul își au aceleași rădăcini ideatice”; „Individualismul liberal a substituit colectivismul sovietic”. După ce trece în revistă, aproape exhaustiv, deficiențele binecunoscute ale sistemului occidental – în plan economic, social-politic, moral, educațional etc. – realități, în bună măsură, cunoscute și făcând parte din acel „rău necesar” din culoarele

democrațiilor, acel „tribut” plătit pentru libertate – autorul constată – uneori, mergând până la specularea sensibilităților religioase – , cu un evident regret, că „...publicul naiv continuă să anatemizeze defunctul U.R.S.S. și să sacralizeze Occidentul”. Marșând, în continuare, pe ideea demonizării Bruxelles-ului și a conservării tradiției religioase, domnul Y.R. conchide: „Moldova are nevoie de o revoluție spirituală” – În China s-a numit revoluție culturală! – ; „Originile noastre se trag din credința creștin-ortodoxă” – Nimic despre daci și romani. Imperiul nu se pierde în detalii inconvenabile, de această factură. Elementul comun, potențial unificator, fiind ortodoxia, deci, pe ea s-o așezăm în centru! – ; „...vom dăinuie în timp doar în măsura în care vom abandona iluziile modernismului”.

Apoi, trecându-se la relațiile externe, domnul Y.R. se întreabă „ care este locul Moldovei în raport cu Rusia și S.U.A.” – dar față de România?.. Se evită întrebarea – .

Continuând periplul cu tematică antieuropeană – și implicit antiromânească, zic eu – analistul citează din unii gânditori „de dreapta” sau „conservatori”, cu intenția de a-și susține ideile moldavautonomiste. Astfel, autorul deplânge disputa din societatea basarabeană, privind semnificația anilor: 1812, 1940, 1944, în mentalul colectiv – ocupație sau eliberare –. Chiar așa: Care o fi semnificația acestor ani în viziunea domnului Y.R.?... Poate ne clarificăm, până la urmă. Domnia sa etichetează aceste dispute drept „realism magic” sau „politicianism oniric”, fără relevanță în „temele presante ale momentului pe care îl trăim”. Deci, același îndemn cinic, de factură sovietică: să abandonăm istoria – neconvenabilă – și să nu judecăm sub imperiul „emoțiilor”; Cu alte cuvinte, să uităm de neam și de istoria țării, să ne sufocăm iubirea de neam și patrie și să ne reunim, cu toții, sub umbrela acaparatoare a ortodoxiei panslave. Nimic nou sub soare!

În acest context, autorul condamnă „desacralizarea culturii” și „sacralizarea culturii”, apreciind: „Eminescu este vârful culturii românești, dar nu e sfânt” – De acord cu dumneavoastră, domnule Y.R., dar, prin opera sa literară, filozofică, istorică și politică, Eminescu este un veritabil apostol al neamului românesc. Evident, Eminescu este neconvenabil gândirii autonomiste moldovenești și moldovenismului filoimperial, fie și numai pentru că a scris „Doină” și „La arme”.

Oarecum timid, autorul abordează și dihonnia dintre cele două Patriarhii – rusă și română – , privind disputa teritorială dintre mitropoliile corespondente, din Basarabia: „Nu spun că nu ar exista și interese extra religioase în activitatea Patriarhiei Ruse...sau că ar trebui să facem abstracție de problemele lingvistice sau istorice”, recunoaște, cu jumătate de gură, domnul Y.R., dar, cu toate astea, îndeamnă la relații de „cooperare și complementaritate”. Aici, s-ar înțelege că se aplică principiul binecunoscutului „partaj” rusec: „Ce-i al meu, e-al meu, iar ce-i al tău e tot al meu”. Halal complementaritate!

Mai departe, asemeni înțeleptului Solomon, domnul Y.R. admite că „nu afirmă că Rusia s-ar fi tratat de morbul imperialismului sau de consecințele sovietismului” – Păi, cum să se fi „tratat” dacă n-a eliminat consecințele Pactului Molotov-Ribbentrop, pe care le susține, în continuare, cu toată tăria?! – , dar se referă, pentru echilibrarea balanței, și la București, a cărui clasă politică nu s-ar fi „tratat definitiv de abordări paseiste, tributare ticurilor de abordare stil secolul XIX” – deci, autorul privește drepturile noastre istorice, de neam, ca pe niște „abordări paseiste”.

Apoi, citând din afirmațiile unui geopolitician american, autorul notează cu îngrijorare: „Republica Moldova

risică să fie spulberată de pe hartă, de vânturile geopolitice, care bat din toate părțile” – Vedeti c-am avut dreptate cu povestea turtiței umflate?... Și iar se revine la pledoaria: „Republica Moldova – Patria comună a cetățenilor ei”. În acest cadru, se admite existența „profilului identitar al majorității populației românești” cât și a minorităților etnice, în Basarabia, dar se apelează la liantul „credinței creștin-ortodoxe” și la necesitatea de a realiza „de unde vin amenințările” – Păi, de unde să vină?...Tot de la imperiali!

În fine, domnul Y.R. afirmă că este „român și vorbitor de limbă română din Republica Moldova” – Ar fi fost prea de tot să nege adevărul științific! – și, tot aici, ce-i drept, autorul mai afirmă un adevăr indubitabil: „...inventarea unui fals mit fondator pentru Republica Moldova, extrăgându-l din cronicile medievale ale vechii Moldove istorice, este deopotrivă ridicolă și inoperantă”.

Vom trece peste considerațiile de ordin teologic ale autorului – la care subscriem, aproape în totalitate –, extrăgând de sub perdeaua considerentelor socio-economice și filozofice, doar scintilațiile ce semnaleză viziunea autorului asupra problematicei identității românești a majorității basarabenilor.

De remarcat, înverșunarea autorului împotriva marasmului bolșevic, dar, nici un cuvânt împotriva opresiunii țariste. Tocmai în asta rezidă și limitele criticismului său către zona estică, și așa, aflat în disproporție flagrantă cu vehemența criticii referitoare la realitățile occidentale, trecute sau actuale. În special, perspectiva integrării europene a R. Moldova este aspru criticată de autor, sub toate aspectele. Astfel: „...este evident că sistemul zis capitalist cunoaște disfuncții, din ce în ce mai grave, atât pe plan economic, cât și pe cel politic”. Autorul manifestă un evident dispreț pentru „apostolii democrației și ai libertății”, pentru care „...stația-terminus spre care s-ar îndrepta inexorabil Republica Moldova este Uniunea Europeană”, considerând aceasta ca pe „o gravă eroare de percepție în mentalitatea colectivă”.

Să vedem, totuși, care ar fi direcția necesară pentru un drum „corect”, în viziunea domnului Y.R. Iată câteva mostre: „Versiunea unilaterală de culpabilizare a Rusiei în procesul de interpretare a trecutului sovietic este, încă, foarte răspândită în afara ei. O putem spulbera doar cu eforturi comune, prin dialog între elitele naționale ale popoarelor noastre! Pentru asta, oamenii de artă, politicienii, jurnaliștii și, nu în ultimul rând, fețele bisericești trebuie să se întâlnească, să comunice, să depășească stereotipurile ce s-au creat, să analizeze problemele comune și să construiască un viitor comun...și aici, vechile supărări, reproșurile și aroganța națională sunt contraproductive”. Succesiunea de observații și recomandări pare a fi un fragment – cu actualizările de rigoare – dintr-un comunicat elaborat la finele întâlnirii „țărilor frățești”, membre ale Tratatului de la Varșovia; „Să ne punem pe picioare, să ne revenim și să continuăm mișcarea noastră în timp, ca niște popoare care și-au regăsit propriul drum, ce părea pierdut ireversibil”. Și acest text ar putea sta, cu cinste, pe fundalul unei reuniuni a C.S.I. – dar, ce spun, chiar a unui congres de renaștere a fostei Uniuni Sovietice. Și, mai departe: „Haideti să fim de acord că deja nu mai suntem republicani – Bineînțeles, ați fost întotdeauna imperiofilii –, dar încă nu am găsit o formă organizatorică, o cale sociologică” – Autorul se adresa unui celebru regizor rus, în cadrul unei reuniuni a ziariștilor din spațiul ex-sovietic; „...acum este timpul să ne redescoperim pe noi înșine și să căutăm căi de apropiere între noi, ca popoare care au trăit cândva împreună” – Iată pentru ce militează domnul Y.R. să mențină „independența” R. Moldova, opunându-se, totodată, perspectivei aderării la U.E. a acestei țări!... „Astăzi

Rusia tinde să creeze Uniunea Eurasiatică, invită la cooperare popoarele fostei U.R.S.S....Încă nu se știe dacă acest proiect de amploare va avea succes, în formula anunțată. Dar, așa sau altfel, popoarele noastre au nevoie de o colaborare strânsă... important este să înțelegem în profunzime, cu toții, că avem nevoie unii de alții... Noi, popoarele fostei U.R.S.S., avem nevoie de o reconciliere istorică” – Sună ca un jurământ de credință față de...noul imperiu; „Da, Rusia poate și trebuie să devină centrul spiritual al popoarelor care rămân fidele propriilor tradiții seculare” – Probabil, se referă la tradițiile coloniale din imperiul țarist; „Cu sute de ani în urmă, Rusia a salvat popoarele creștine de robia otomană.” – Eiii!... Aici, se impun urgente clarificări. Vom apela, din nou, la lucrarea D-lui Pr. Prof. dr. Mircea Păcurariu, cităm:

«Rusia, declarându-se „protectoare” a creștinilor din Balcani, aflați sub dominație otomană, nu urmărea altceva decât noi anexiuni teritoriale și înaintarea spre Constantinopol (Istanbul) și strâmtorile Bosfor și Dardanele de la Marea Marmara, care apoi i-ar fi asigurat accesul direct la Marea Mediterană»...

Cu aceleași „nobile” intenții a fost „eliberată” și Basarabia la 1812!

Despre caracterul protector – prin forța împrejurărilor istorice și geopolitice – a suzeranității otomane din Țărilor Române, vom cita referința, la această chestiune, a istoricului rus Nikolai Borețki-Bergfeld, într-o lucrare cerută de Senatul Universității din Petersburg («Istoria Rumâni», Petersburg, 1909), precizare inclusă în volumul «Basarabia sub stăpânire țaristă (1812 – 1917)», E.D.P. București, 1992, autor Prof. Univ. Dr. Nicolae Ceachir : „...după 1812 se impunea o înțelegere tacită între otomani și români, întrucât primii, luptând pentru menținerea integrității Imperiului, făceau implicit servicii românilor, a căror ființă națională și existență statală de sine stătătoare erau puse în pericol de imperiile creștine vecine (rus și habsburgic, n.n), ale căror tendințe expansioniste îi amenințau pe români cu dispariția.”

Cât, despre crunta aspirare economică și genocidul spiritual practicat de autoritățile și armatele țariste de ocupație, fie și vremelnică, literatura științifică de specialitate abundă în documente, edificatoare în acest sens. Aș aminti numai de răspunsul, devenit emblematic, dat plângerilor localnicilor obijduiți – ca urmare a abuzurilor autorităților și armatelor țariste de ocupație –, de chiar cel ce conducea administrația militară a Țărilor Române, la acel moment, ilustrul strateg, generalul Suvorov: „Voi lăsa moldo-valahilor doar ochii, ca să aibă cu ce plânge!”...Câtă mărinimie pravoslavnică!...

După acest comentariu, aproape că nu mai au „niciun haz” alegațiile domnului Y.R. Totuși, să scurgem și drojdiile otrăvii! – cum îndemnau asasinii lui Alexandru Lăpușneanu.

Continuăm: „Va reuși oare astăzi Rusia să se ridice la înălțimea misiunii sale?...” – Spre binele omenirii, a românilor, a românilor basarabeni, în primul rând, noi credem că, nu! ; „Avem șansa să ne ridicăm în picioare doar dacă vom depăși iluziile (integrarea europeană, n.n.) care au înlocuit ideologia bolșevică”.

Ce s-ar mai putea spune despre „bunele intenții” și „patriotismul” ilustrului nostru „conațional”, domnul Y.R.?!...Citatele extrase din „opera” domniei sale mi se par relevante, cu asupra de măsură...Să-l lăsăm în plata Domnului și a Neamului!...

Și noi, în 1990, îl consideram o speranță a renașterii Basarabiei!...

Să vezi și să te crucești, nu alta!, cum spune românul.

ARBORAREA TRICOLORULUI – UN ACT DE ÎNALTĂ RESPONSABILITATE !

1 Decembrie – Ziua Națională a României – ne oferă imagini cu străzi pavoazate cu însemnele naționale, Tricolorul fiind omniprezent. Dar, arborarea Tricolorului cere o rigoare deosebită, pe care, mulți din cei implicați în acest act nu o cunosc sau o ignoră.

Aș face o paralelă, firească, dealtfel, între o icoană și drapelul național – Tricolorul fiind o veritabilă icoană a neamului românesc!...Și, continuând, aș spune că, o icoană este așezată, cu grijă, în poziție normală – nu răsturnată –, pe peretele de răsărit al camerei, într-o zonă apropiată de tavan și fără ca, alături, să se așeze și elemente decorative incompatibile. Așa-i?... Dar Tricolorul, dacă, și pe el, îl vedem ca icoană... ca icoană a neamului, atunci, cum îl arborăm?... Problema aceasta ține de conștiința de neam și de nivelul de educație, în general. Nu mai apelez la comparații – cu atitudinea față de drapelul lor național, al francezilor, al englezilor, al americanilor etc. Ați văzut, în vre-o împrejurare, drapelul american arborat cu grupul stelar în poziție: dreapta-jos? Nici pomeneală! Pe tema asta, am văzut într-un film, cum, întreaga acțiune avea ca subiect confruntarea dintre două tabere, într-un fort, pentru a se împiedica arborarea, în poziție răsturnată, a drapelului american – ceea ce, avea ca semnificație capitularea forțelor de apărare ale fortului. Și-a pus cineva întrebarea, dintre cei care arborează greșit Tricolorul, ce semnificație poate avea așezarea culorilor sau a poziției lăncii, neconformă reglementărilor legislative?... Desigur, aceeași semnificație: umilință adusă însemnelor naționale, deci, un atentat la demnitatea noastră, ca români! Pare un fapt mărunț, pentru unii, să constate abateri de la norma arborării Tricolorului, dar nu e așa! Pentru a argumenta, voi apela la prevederile legislative! Drapelul României are formă dreptunghiulară. Lățimea drapelului este egală cu 2/3 din lungimea acestuia iar lățimea fiecărei fâșii de culoare este 1/3 din aceeași lungime. Dispunerea culorilor se face începând de la hampă (lance), în următoarea ordine: albastru-cobalt, galben-crom, și roșu-vermion. Ordinea culorilor se citește de la stânga la dreapta. În cazul, în care, culorile sunt aranjate în succesiune verticală, albastrul se poziționează sus, urmat, evident, de galben și roșu. În situația în care, odată cu drapelul României, se arborează și unul sau mai multe drapele de stat străine, drapelul României se arborează astfel:

a) – când drapelul României se arborează alături de un singur drapel de stat străin, drapelul României se va așeza în stânga, privind drapelele din față;

b) – când drapelul României se arborează alături de mai multe drapele de stat străine și numărul de drapele este impar, drapelul României se va așeza în mijloc. Dacă numărul drapelelor este par, drapelul României va fi așezat în stânga drapelului împreună cu care ocupă centrul, privind drapelele din față. Toate drapelele de stat care se arborează vor avea dimensiuni egale și vor fi amplasate la același nivel (art.8 din Legea nr. 75/1994 și art.9 din H.G. nr. 1157/2001).

Drapelul României se arborează în mod permanent pe edificiile și sediile instituțiilor și autorităților publice, instituțiilor de învățământ și cultură etc.

Drapelul României se arborează temporar, în locurile publice, cu ocazia Zilei Naționale și a altor sărbători naționale, cu ocazia unor ceremonii etc. Drapelul României poate fi arborat și de persoane fizice, la domiciliul lor, precum și de persoane juridice, altele decât cele precizate

anterior. Conducătorii autorităților și instituțiilor publice răspund, în condițiile legii, de arborarea și menținerea în stare corespunzătoare a drapelului României pe edificiile și în sediul acestora (art.20 din Legea nr. 75/1994 și art. 22 din H.G.1157/2001). Contravențiile, pentru nerespectarea celor menționate mai sus, sunt constatate și aplicate de persoane împuternicite de M.A.I., de prefect și împuterniciții acestuia și se aplică conducătorului instituției publice, primarului, președintelui consiliului județean, precum și persoanelor fizice sau juridice vinovate de săvârșirea contravenției (art.24 și 25 din H.G. nr. 1157/2001). Ne întrebăm, în mod legitim, cine și când va constata și sancționa, efectiv, contravențiile la normele de arborare a Drapelului Național – în condițiile în care, de ani de zile, se constată arborarea neconformă legii, a acestui simbol național – la instituții publice (primării, școli, diverse sedii etc. etc.) sau pe artere de circulație și alte locuri publice? Dar, în primul rând, cine și când va instrui persoanele, cu sarcini în acest domeniu, din fiecare instituție, pentru cunoașterea prevederilor legale referitoare la arborarea Drapelului Național? De Ziua Națională, din acest an, s-a putut vedea – e drept, la balcoanele unor persoane fizice – arborarea unor drapele, având lancea în poziție orizontală, poziție ce se aplică în situația în care este declarat doliul național. Să fie, oare, vorba de ignoranța locatarilor?...Dar, cineva din administrația publică, n-ar trebui să verifice?...Legea spune că, da!...Atunci?...

Filiala Botoșani a Uniunii Vatra Românească a înaintat, succesiv, memorii adresate Guvernului României – Primului Ministru, Călin Popescu-Tăriceanu (două memorii, înreg. Guvern. nr.5027/15.04.2008 și nr.6993/19.06.2008) și Ministerului Administrației și Internelor – Ministrului Dan Nica (un memoriu, înreg. la M.A.I. la 31.07.2009), prin care a sesizat această situație. Răspunsurile primite – atunci când au fost – s-au mărginit în a prezenta prevederile legale, în acest domeniu. Cât, despre măsuri concrete pentru înlăturarea neajunsurilor – care, în cazul de față, pentru cetățeanul român, se constituie într-o formă de atentat la demnitatea națională, – nici un cuvânt!

Noi revenim, pe această cale!

Cineva trebuie să aibă în grijă Tricolorul!

În ultima pagină, redăm câteva exemple, de cum trebuie și de cum n-ar trebui să se arboreze Drapelul Național.

Paul-Mircea Iordache,
Președintele Filialei Botoșani
a Uniunii Vatra Românească

Notă:

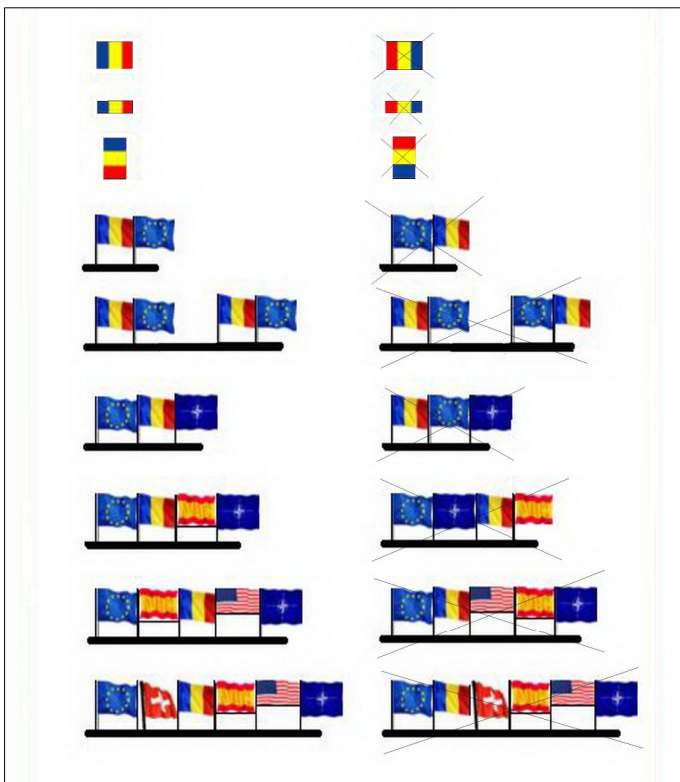
Articolul a fost publicat în revista "Lucașfărul" – decembrie 2011, republicarea, în acest număr al revistei noastre, constituie un nou apel pentru aplicarea măsurilor legale, în vederea arborării corecte a Drapelului Național – cu atât mai mult, impunându-se respectarea riguroasă a legii, cu cât sunt binecunoscute incidentele privind arborarea ilegală a unor drapele străine pe instituții publice ale statului român. Intenționăm ca, în nr. viitoare, să dedicăm câte o pagină întreagă unor imagini luate de la instituțiile contraveniente la acest capitol de civism și nu, numai! Sperăm, totuși, în responsabilizarea celor...responsabili!

ARBORAREA TRICOLORULUI

(art.8 din Legea nr. 75/1994 și art.9 din H.G.nr.1157/2001)

Arborare corectă
(vedere din față)

Arborare greșită
(vedere din față)

Imagini de la manifestările de la Căușeni, cu ocazia aniversării eminesciene

Amagun de la manifestările de la Căușeni, cu ocazia aniversării eminesciene.

La statuia Domnitorului A. I. Cuza: Moment solemn, organizat în seara zilei de 24 ianuarie 2013 de tineri botoșăneni, membri ai Platformei civice „Acțiunea 2012”;

Amfiteatrul Ipotești- Lansare cărți;

Casa-Muzeu Mihai Eminescu Ipotești;

Teatrul „Mihai Eminescu” Botoșani.

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Redactor-șef: Ionel Bejenaru
Redactori: Paul-Mircea Iordache,
Florea Macovei, Mircea Comănesci,
Elena Chirilă, George Arhip.

Tipărit în România de

Botoșani, str. 1 Decembrie, nr. 25
www.agata.ro editura@agata.ro